

Ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokitus, yleiset säännöt

12.10.2023

Tässä dokumentissa on esitetty ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokitustoiminnan velvoittavat periaatteet.

1 ILMANVAIHTOTUOTTEIDEN PUHTAUSLUOKITUS

Ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokitustoiminta perustuu [Sisäilmastoluokitus 2018](#) -dokumenttiin sekä luokituspäätöksen tekohetkellä voimassa oleviin ohjeisiin, luokituskriteereihin ja -periaatteisiin. Ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokituksen omistaa Rakennustietosäätiö RTS sr ja luokitustoimintaa operoi Rakennustieto Oy, joka muun muassa myöntää luokitustodistukset. Rakennustietosäätiö RTS sr:n yliasiamiehen nimittämä päätoimikunta Sisäilmasto (PT 41) ylläpitää ja kehittää sisäilmastoon liittyviä luokituksia, kuten Sisäilmastoluokitus ja ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokitus, edistää ja valvoo niiden käyttöä sekä edistää hyvään sisäilmastoon tähtäävää rakentamista.

Luokitushakemukset sekä luokituspäätöksiin liittyvät asiat käsitellään luottamuksellisesti päätoimikunnan Sisäilmasto (PT 41) alaisessa erillisessä puolueettomassa luokitustyöryhmässä, jonka muodostavat Sisäilmayhdistys ry:n edustaja, vähintään yksi tekninen asiantuntija sekä luokitustyöryhmän sihteerinä Rakennustieto Oy:n edustaja.

2 PUHTAUSLUOKITUKSEN HAKEMINEN

Puhtausluokitusta haetaan Rakennustieto Oy:ltä tätä tarkoitusta varten laaditulla sähköisellä hakemuslomakkeella. Hakuprosessi on kuvattu ja ohjeistettu tarkemmin [puhtausluokituksen verkkosivuilla](#). Tuotetietojen lisäksi hakemukseen liitetään tuotekortti tai -esite, käyttöohje ja testausraportti tai -raportit. Hakemuksen jättöhetkellä tutkimusselostus ei saa olla yhtä (1) vuotta vanhempi. Haettaessa luokitusta tuoteriikille (kohta 8) tulee luokitushakemukseen liittää myös tarvittavat koostumustiedot. Tarvittaessa hakijalta voidaan pyytää täydentäviä lisäselvityksiä. Jättämällä hakemuksen käsiteltäväksi hakija sitoutuu noudattamaan ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokituksen yleisiä sääntöjä. Luokitushakemusten käsittelyssä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia testausmenetelmille asetettuja vaatimuksia ja tuotteille asetettuja luokituskriteerejä.

2.1 Hakemusasiakirjojen luottamuksellisuus

Rakennustieto Oy ja luokitustyöryhmä käsittelevät luottamuksellisesti kaikki asiakirjat ja tiedot, jotka hakija toimittaa hakemuksen yhteydessä. Puhtausluokiteltujen tuotteiden nimet ja yritys, jolle luokitus on myönnetty (luokituksen haltija) julkistetaan, ja ne merkitään kohdassa 12 mainittuun luetteloon myönnettyistä luokituksista.

2.2 Eri hakemustyytit

Kohdassa **Error! Reference source not found.** kuvatus uuden luokitushakemuksen lisäksi luokitusprosessiin liittyy myös muita hakemustyyppijä. Erilaiset hakemustyytit ja niiden vaatima dokumentaatio on kuvattu ja ohjeistettu tarkemmin [puhtausluokituksen verkkosivuilla](#).

3 LUOKITUSTUNNUKSEN KÄYTTÖOIKEUS JA KÄYTTÖOIKEUDEN VOIMASSAOLOAIKA

Puhtausluokituksen haltijalla (yritys, jolle luokitustodistus on myönnetty) on oikeus markkinoida luokiteltua tuotetta puhtausluokiteltuna sekä merkitä luokiteltu tuote luokitustunnuksella ja käyttää luokitustunnusta luokiteltujen tuotteiden markkinoinnissa. Luokitustunnuksen käyttö ohjeistetaan tarkemmin kohdassa 4.

Luokitustunnuksen käyttöoikeuden voimassaoloaika on kolme (3) vuotta luokituksen myöntämisestä. Jos tuotteen valmistusmenetelmä ja koostumus eivät ole muuttuneet, voidaan luokitukselle myöntää yksi (1) kolmen (3) vuoden jatkokausi ilman uutta testausta. Jatkokauden myöntämisen edellytyksenä on, että vaadittavat testausmenetelmät ja tuotteille asetetut kriteerit eivät ole oleellisesti muuttuneet. Tuotteet on uudelleentestattava uusintahakemuksen yhteydessä vähintään kuuden (6) vuoden välein. Jos vaadittavia uusintatestauksia ei valmistajasta riippumattomista syistä pystytä suorittamaan ajallaan uusintahakemusta varten, voi luokitustyöryhmä myöntää valmistajan pyynnön perusteella luokitukselle määräaikaisen jatkoajan tapauskohtaista harkintaa noudattaen.

4 LUOKITUSTUNNUKSEN KÄYTTÖ

4.1 Tuotteen merkitseminen

Verkkosisällöissä sekä tuote-etiketeissä, pakkauksissa, esitteissä, tuoteselosteissa ja käyttöohjeissa merkitään tuotteelle myönnetty puhtausluokitus luokitustunnuksella. Luokitustunnuksesta ei saa valmistaa erillisiä tarroja, vaan sen on oltava aina osa painettua kokonaisuutta. M1-luokiteltujen tuotteiden markkinoinnissa tulee käyttää voimassa olevaa luokitustunnusta (Kuva 1), joka on Rakennustietosäätiö RTS sr:n rekisteröimä tavaramerkki. Edellistä luokitustunnusta (Kuva 2) voi käyttää siirtymäkauden ajan vuoden 2027 loppuun. Vuonna 2020 käytöstä poistunutta luokitustunnusta (Kuva 3) voi käyttää siirtymäkauden ajan vuoden 2024 loppuun. Sekä luokitustunnuksesta että luokitustodistuksesta on saatavilla useita kieliversioita.

Kuva 1. 1.10.2023 käyttöön otettu, voimassa oleva suomenkielinen M1-puhtausluokitustunnus.

Kuva 2. 1.10.2023 käytöstä poistunut suomenkielinen M1-puhtausluokitustunnus.

Kuva 3. Vuonna 2020 käytöstä poistunut suomenkielinen M1-puhtausluokitustunnus.

Tuoteselosteissa tulee lisäksi tuoda esiin erityisesti tuotteiden käyttöön ja käyttökohteisiin liittyvät rajoitukset, kuten:

- käyttökohteet, soveltuvuus
- käyttöturvallisuus
- kuljetus
- varastointi (mm. säilytysolosuhteet ja pakkaustapa)
- käyttö- ja asennusohjeet
- siivousohjeet
- ympäristönsuojelu ja jätehuolto

4.2 Tuotteen markkinointi

Luokitustunnusta voi käyttää vain luokitellun tuotteen tiedoissa ja markkinoinnissa. Vain luokitustodistukseen merkityt tuotteet ja tuotenimet ovat luokiteltuja. Luokitustunnusta tai viittausta puhtausluokitukseen ei saa käyttää markkinoinnissa siten, että se viittaa koko yritykseen tai yrityksen tuotteisiin, joilla ei ole luokitusta.

5 LAADUNVARMISTUS JA VELVOLLISUUS ILMOITTA TUOTTEESSA TAPAHTUVISTA MUUTOKSISTA

Luokiteltujen tuotteiden laadunvalvonta ja -varmistus on luokituksen haltijan vastuulla. Luokituksen haltija vastaa siitä, että luokitellulla tuotteella on hyväksytty laadunvarmistusjärjestelmä. Luokituksen haltija on velvollinen etukäteen ilmoittamaan Rakennustieto Oy:lle muutoksista, jotka koskevat tuotteen valmistusmenetelmiä, koostumusta tms., jos muutokset vaikuttavat ominaisuuksiin, joita luokituksen myöntämisperusteet koskevat.

6 VASTUU LUOKITELLUSTA TUOTTEESTA

Luokituksen haltija (yritys, jolle luokitustodistus on myönnetty) vastaa yksin siitä, että tuote täyttää sille asetetut vaatimukset. Rakennustietosäätiö RTS sr tai Rakennustieto Oy ei ole vastuussa luokitellusta tuotteesta eikä luokituksen haltijan tuotteelle ilmoittamista ominaisuuksista.

7 LUOKITUSTUNNUKSEN KÄYTTÖOIKEUDEN IRTISANOMINEN TAI PERUUTTAMINEN

Sekä Rakennustieto Oy että luokituksen haltija voivat irtisanoa luokituksen ja käyttöoikeuden päättymään kolmen (3) kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Rakennustieto Oy voi peruuttaa puhtausluokituksen ja luokitustunnuksen käyttöoikeuden ilman irtisanomisaikaa päättymään heti väärinkäytöstapauksissa tai mikäli käy ilmi, että luokituksen myöntämisperusteiden vaatimukset eivät enää täyty. Mikäli Rakennustieto Oy:llä on perusteltu syy epäillä, ettei luokiteltu tuote täytä sille asetettuja vaatimuksia, luokituksen haltijan on osoitettava vaatimusten täyttyminen uusilla, kohdan 9 mukaisilla testituloksilla.

8 TUOTERYHMITTELY

Mikäli luokiteltavat tuotteet ovat keskenään valmistusmenetelmiltään, käyttötavaltaan sekä fysikaalisilta ja kemiallisilta ominaisuuksiltaan hyvin samankaltaisia, voidaan ne luokitella tuoteryhmänä. Tuoteryhmittelystä päättää yksityiskohtaisten ominaisuustietojen perusteella luokitustyöryhmä ennen testausvaihetta. Tuoteryhmittelyprosessi on kuvattu ja ohjeistettu tarkemmin [puhtausluokituksen verkkosivuilla](#).

9 TUOTTEEN TESTAUS

Puhtausluokituksen myöntäminen edellyttää hyväksytyyn testauslaboratorion suorittaman tuotetestauksen. Laboratoriotestit tulee uusida vähintään kuuden (6) vuoden välein haettaessa puhtausluokituksen uusintaa. Kohdassa 5 kuvattujen tuotteen ja sen valmistusprosessin muutosten muodostaman uusintatestaustarpeen arvioi luokitustyöryhmä tapauskohtaisesti.

9.1 Näytteenotto ja testausmenetelmät

Tuotenäytteen keräily, pakkaus ja toimitus testauslaboratorioon tulee suorittaa voimassa olevan [testausohjeen](#), tuotekohtaisten ohjeiden ja -vaatimusten sekä testauslaboratorion ohjeiden mukaisesti. Testaus suoritetaan voimassa olevan testausohjeen mukaisesti ja tutkimusselosteessa on esitettävä testausohjeen määrittämät asiat. Tarkemmat puhtausluokituksen luokituskriteerit raja-arvoineen on kuvattu [puhtausluokituksen verkkosivuilla](#).

9.2 Testauslaboratorio

Ilmanvaihtotuotteiden testaukset on suoritettava luokitustyöryhmän hyväksymässä pätevässä ja puolueettomassa laboratoriossa. Luettelo hyväksytyistä laboratorioista on nähtävissä [puhtausluokituksen verkkosivuilla](#).

10 MAKSUT

10.1 Luokitusmaksu ja muut luokituksen myöntämiseen liittyvät maksut

Hakija maksaa Rakennustieto Oy:lle puhtausluokituksesta voimassa olevan luokitusmaksun sekä mahdolliset muut luokituksen myöntämiseen liittyvät maksut. Ajantasainen, Rakennustieto Oy:n vahvistama luokitushinnasto löytyy [puhtausluokituksen verkkosivuilta](#).

10.2 Testausmaksut ja -kulut

Hakija vastaa kaikista niistä kuluista, joita syntyy luokitushakemusta varten vaadittavista testauksista. Testauslaboratorion määrittämät testauskulut hakija maksaa suoraan testauslaboratoriolle.

11 VALITUSMENETTELY

Jos hakija haluaa valittaa luokituksen ja luokitustunnuksen käyttöoikeuden epäämistä koskevasta päätöksestä, hakijan tulee 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista toimittaa kirjallinen valitus Rakennustieto Oy:lle.

12 LUOKITELTUIJEN TUOTTEIDEN LUETTELO

Rakennustieto Oy ylläpitää ja julkaisee luetteloa puhtausluokitelluista tuotteista ja luokituksen haltijoista [verkkosivuillaan](#).

13 YLEISTEN SÄÄNTÖJEN VAHVISTAMINEN JA MUUTOKSET

Nämä säännöt on vahvistettu Rakennustietosäätiö RTS sr:n yliasiamiehen toimesta 12.10.2023. Rakennustietosäätiö RTS sr voi tarvittaessa muuttaa näitä sääntöjä.

14 VIITTEET

Sisäilmastoluokitus 2018: Sisäympäristön tavoitearvot, suunnitteluohjeet ja tuotevaatimukset

Ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokituksen verkkosivut, saatavilla: <https://ymparisto.rakennustieto.fi/ilmanvaihtotuotteiden-puhtausluokitus>

Testausohje *Ilmanvaihtotuotteiden puhtaustestausohje*, saatavilla: <https://ymparisto.rakennustieto.fi/ilmanvaihtotuotteiden-puhtausluokitus>

Rakennustietosäätiö RTS sr

Markku Hedman
Yliasiamies